

Átlagos magyar

*Az átlagos magyar lakások rákfenéje
A szűk, sötét és folyosószerű előszoba.
Nem férsz be, burzsoá.
Nem fér be a lélek.
Naponta én is pont ilyen lakásba érkezem
Mint átlagos magyar.
Célba jutni, belépni az Új Történetbe!
Az első benyomás lemeztelenít:
A birtok képén tükröződő ízlés, vagyon;
Egyik, másik árulkodó hiánya.
Minden zug a tér lakóiról mesél.
Itt kifújhatod magad, megpihenhetsz,
Zsilipkamrában a búvár.
Nyomáskülönbség, leküzdöd.
Kivárod azt a bizonyos Hét Másodpercet,
Amely alatt megítélnék.
Belépni bonyolult,
Ha lepakolni nincs hová,
Sem szabad fogas, sem szekrény.
Szóltam előre, ne járkalj ennyi évesen holmikkal!
Nagy találkozáshoz nagy levegő kell.
Búcsúzkodni a kín maga:
Nem férsz a kabátodhoz.
Valaki mindig a lábad alatt van,
Te meg a másoké alá pakoltál.
Nem férünk egymástól, burzsoá.
Kiöregedtem a kényelmetlenségből,
Ami szűk, nekem elmúlt.
Az előszoba kényszerít
Egyásra minket.*

Csengőhang

*A bukott korszakod ügyes kis szignálja
Egyedül akkor jut eszedbe, ha a más telefonján
Ugyanaz a csengőhang, mint a tiéd volt.*

Elhoztuk a leckét

Ameddig elfért benne, és egy kicsit még azután is, Marcika rácsos ágyban aludt. Kis természetű lévén, centire elég volt neki a kiságy nyolcévosen is. Ő nem ketrecnek élte meg, börtönnek pedig végképp nem. Egyszerűen nincs több hely náluk, magyarálták a szülei, és nincs pénz nagyobb ágyat venni. Ő ezt megértette. Abban volt kénytelen aludni, ami-ben lehetett.

Egyszer Marcika mumpszos lett, és pár napig ágyban maradt. Rudi-val, az osztály-társunkkal, elvittük neki a leckét egyik délelőtt. Ez a szokás, hiányzás esetén otthon be kell pótolni a mulasztottakat, nincs mese. Kicsi a város, feltűnő, ha valaki nincs ott, ahol lennie kéne. Anyja beengedett minket az előszobába. Réсныire nyitva maradt az ő szo-bájának ajtaja is, amely közvetlenül az előszobából nyílt. Nem engedett tovább minket a néni, a bacilusokra hivatkozva.

„Marci még alszik.”

Tapintatos volt a fiacskájával, és velünk is.

De azért mi beláttunk, és feltűnt nekiünk, hogy Marcika egyáltalán nem alszik, hanem zavartan pislog ránk. És nem köszön. Rácsos ágyban fekszik. Mintha nagyon szégyell-né ezt az egészet: eljöttek hozzá az osztálytársai, és ő még mindig ágyban hever. Ilyen ágyban. El tudtam képzelni, mit érezhetett Marcika, amikor meglátott minket elhaladni az udvari ablak előtt. Ismertem azt a félelmet a gyomorban, a rettegést a leleplezésektől. Istenem, miért feledkezett meg róla, hogy jövőünk, miért nem szólt az anyjának: telefonál-jon, hogy később jöjjünk vagy egyáltalán ne jöjjünk. Elég, ha lediktáljuk a tudnivalókat. Vagy legalább miért nem zárkózott be? Tudhatta volna, hogy betegen is föl kell kelnie, ha látogatókat fogad, és nem akarja, hogy ilyen fekhelyen lássák.

„Ennek meg olyan ágya van, mint egy dedósnak? Most már le sem tagadhatja. Elhoztuk a leckét, nem bírhat el. Pizsamás lajhár.”

Rudi csúfolódott rajta, én nem. Nem kéne szégyellnie semmit, gondoltam, jó ház, jó helyen van, kedves emberek a szülei, a többi pedig majd megoldódik magától. Nem vol-tunk mi sem gazdagok, igazából Rudiék sem.

Marcika aznap este a látogatásunk hatására szakított a rácsokkal. Akkor már inkább a földön. Volt egy átmeneti időszak, amikor szivacson aludt, de aztán lett végre saját ágya, s ezzel régi álma teljesült. A kiságyból lett náluk az ágyneműtartó. Meglátogattam, láttam. Nem lettünk barátok.

Marcika szakmunkásképzőbe ment. Géplakatosként helyezkedett el. Negyven év múl-

*va, akkor már Mártonként, elrontott házassága és az üzemből való kirúgása után, zárt intézetbe került. Dühöngött, csúnyán beszélt, tört-zúzott, csak injekcióval lehetett kor-
dában tartani. Rudi egyszer bement hozzá, a szomszédjukban lakó anyuka kérte meg rá,
ő pedig őszintén megsajnálta mindkettőjüket.*

„Tudod, milyen ágya van odabent?”

Nem akartam tudni.

LÖVÉTEI LÁZÁR LÁSZLÓ

Tide

– Részlet a Feketemunkából –

Az első nap

Milyen lehetett az első nap

*Ha megfeszülsz se bírsz visszaemlékezni hogy milyen lehetett az az első napod fekete-
munkásként*

Nem arról van szó hogy féltél vagy ilyesmi

Legalábbis reméled hogy nem féltél

Nem azért törlődött minden mert féltél

Úgy általában egyetlen első napra se emlékszel

Még gyermekeid első napjára se

Ami persze nem csoda

Mert nem akartál apás szülést

Legalább ezt hagyjuk meg a nőknek mondtad mentegetőzve

A világ legszebb misztériuma

Legalább ebbe ne kontárkodjunk bele

Ne rontsuk el ezt is

Egyetlen első napodra se emlékszel

Pedig most jól jönne

A jegyzetfüzetekben az szerepel hogy ide jó lenne valamiféle teremtéstörténet

Mit láttál-hallottál első nap feketemunkásként

Ádám vajon emlékezett-e az első napjára

Bizsergett-e a bőre Isten kihűlő érintésétől

Vagy csak nézelődött bambán